

Amerika, hvor man fra begge Sider blev enig om Voldgift. Jeg tvivler heller ikke om, at det samme vil blive Tilfældet, hvis saadanne Forhold igen skulde foreligge.

Noget mere omfattende ere Traktaterne med Sverige og særlig den med Norge. Men ogsaa i disse to Traktater er der ganske naturligt taget et Forbehold angaaende visse Interesser, som ikke kunne drages ind under Voldgift. Egentlig forbaves jeg ikke over, at man ikke har kunnet opnaa den samme Traktat med Sverige og Norge som med Holland. Det er nemlig ganske givet, at der mellem Nabolande, som ofte maa have Forhandlinger med hinanden, kan forekomme en Række Uenighedspunkter, og at de derfor vanskeligere kunne indlade sig paa en saadan tvungen Voldgift i ethvert Tilfælde, som man lettere kan opnaa overfor en Stat, med hvem man ikke saa ofte har Anledning til at faa Tvivlsspørgsmaal, og med hvem Forhandlinger ikke ere saa hyppige som med Nabolande. Det er egentlig mere den moralske Betydning af disse Traktater, der tiltaler mig, og i saa Henseende tiltaler det mig i allerhøjeste Grad, at det er lykkedes at faa Traktater afsluttet med vore Nabolande mod Nord, idet det ogsaa for mig staa saaledes, at ethvert Skridt, der fra vor Side kan gores overfor Sverige og Norge for at vise vor gode Stemning og vor Beredvillighed til et godt Forhold, i allerhøjeste Grad maa prises.

Hermed skal jeg tillade mig at anbefale Vedtagelsen af Traktaterne.

Brandes: Et æret Medlem af Folketinget udtalte under Forhandlingerne dernede, at Rigsdagens Samtykke til Traktaternes Afslutning var ganske uforment, da de vilde være gældende, selv om Rigsdagen ikke tiltraadte dem. Dette er uomtvistelig sandt. Men paa den anden Side kan det ikke nægtes, at det har stor moralsk Betydning, for at bruge et Udtryk, som den ærede sidste Taler anvendte, at de forskellige Landes Parlater tiltræde saadanne Overenskomster, og naturligvis vil ogsaa den danske Rigsdag give sin Tilslutning til de 3 her foreliggende Overenskomster. Men det kan ikke nægtes, at der fra alle Sider, og nu ogsaa fra de forskellige Partier her i Tinget, ytrer sig en vis Utilfredsstillelse med de nys afsluttede Traktater, idet man kunde have ønsket dem mere vidtgaende. Det ærede Medlem, som nys talte (Reedtz-Thott), syntes desværre at finde det naturligt, at vore Nabolande ikke have tiltraadt den ud-

videde Form for Voldgiftstraktater. Det er i og for sig noget beklageligt, at det ærede Medlem udtrykker sig paa denne Maade, idet han derved synes at give en Tilslutning til, at Traktatbestemmelserne ere indskrænkede, og naar han samtidig dog mener, at Voldgiftstraktater — ogsaa disse — have en ikke ringe Betydning, synes det mig i alt Fald noget ulogisk paa een Gang at finde det naturligt, at de udvides, og samtidig beklage, at de blive det.

Hvad den amerikanske Traktat angaar, da er den jo dels ikke af saa stor Betydning, og dels er den ifølge hele Amerikas Stilling til os og den Velvillie, det har vist overfor os i tidligere Tilfælde af Voldgift, tilfredsstillende. Derimod synes de to Traktater med vore Nabolande ringere, end man havde haabet og ønsket. Hvad Sverige angaar, er det maaske ikke rimeligt at sige meget derom. Naar den svenske Traktat ikke er bleven bedre, end den er, og naar den ikke har gjort Indskrænkningerne mindre, end Tilfældet er, skyldes det ganske sikkert Tildragelser fra den seneste Tid, som det er overflødigt at komme ind paa, fordi vi alle kende dem og vide, hvorledes det gik til. Man kan maaske sige saaledes, at hvis denne Traktat var bleven afsluttet for 5 Aar siden, havde den ubetinget været mere omfattende, end den nu blev i 1908.

Hvad den norske Traktat angaar, da er den mere omfattende, dels fordi Udtrykket „vitale Interesser“ ikke finder Plads i den, og dels fordi §§ 3 og 4, som ikke ere nævnte af de foregaaende Talere, have en ikke ringe Betydning. Dette fremhæves ogsaa i de Motiver, der ledsage selve Forslaget — Motiver, som paa dette Punkt ere skrevne paa en meget diplomatisk, men ogsaa meget knudret Maade, hvad maaske let bliver Følgen, naar man anvender det diplomatiske Sprog, saaledes at de ikke ere lette at forstaa uden et meget grundigt Studium. Men sikkert er det, at den norske Traktat er mere omfattende.

Nu sagde den højtærede Udenrigsminister, idet han anbefalede sit Forslag, at der fra den norske Regerings Side var fremhævet, at en Traktat som den, her foreslaas, praktisk talt vilde vise sig at virke lige saa effektivt som den anden Traktattype, nemlig den dansk-hollandske. Hvis jeg ikke tager fejl, er dette udtalt i en Note fra den norske Regering til den danske, og jeg vil derfor henstille til den højtærede Minister, om det ikke vilde